

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

KENTLER

ÖZDEMİR İNCE

Şiir

KENTLER

ÖZDEMİR İNCE

Yazdo

6

KENTLER
(Şiir)

YAZKO

Türkocağı C.

No: 17, Kat: 2

Cağaloğlu - İstanbul

22 78 45

Ozanın öteki şiir yapıtları:

KARGI

TUTANAKLAR

KİRAZ ZAMANI, (2. basım) May şiir ödülü

KARŞI YAZGI

RÜZGÂRA YAZILIDIR

ELMANIN TARİHİ

Şiir çevirileri:

BULGAR ŞİİRLERİ ANTOLOJİSİ

KÜBA ŞARKILARI Nicolas Guillen

TAŞLAR, YİNELEMELER, PARMAKLIKLAR, Yannis Ritsos

TDK 1979 Çeviri Odülü

EVREN İÇİNDE EVREN, Alain Bosquet

BOYUN EĞMEYEN ÜLKE, Yannis Ritsos

**Bu kitap Ağaoğlu Yayınevi Tesislerinde
dizildi, basıldı, ciltlendi 27 73 37**

Kapak: Salt Maden

İstanbul, 1981

KENTLER

ÖZDEMİR İNCE

Yazarlar ve Çevirmenler Yayın Üretim
Kooperatifi

«YENİ TOPRAKLAR BULAMAZSIN,
YENİ DENİZLER BULAMAZSIN» (*)

(*) *Konstantinos Kavafis'in bir dizesi.*

BİR AKDENİZLİ KADIN

Neden karıştırıp duruyorsunuz küllerimi;
ne bulabilirsiniz orada
bir nişan yüzüğü ile
yaralı yüreğimden başka?

Çırlıçıplağım küllerden yatağımda,
bakıyorum gözlerinize, ellerinize,
düşünüyorum: hiç sevdim mi sizi?

Öldüğüm zaman bir adaya gömün,
demiştım,
ilk ve son dileğim olarak,
bir defnenin altına,
kışları ancak böyle karşılarım.

Bir boşluğa gömdünüz beni;
artık düş görmüyorum,
tek bir pencere bile yok
açık denize bakan.

Ama,
paslanmazım ben, su geçirmezim ben,
görüyorsunuz, yanınızda yatıyorum
küllerden yatağımda.

Ankara, 7.9.1979

Kekre şarabı tut kolundan, bırakma
asma köprüler, tuğla yapılar arasında.

Bağları görüyor musun?
O yeşillikler hep bağ.

Böyle işte:
kentler doğuyor, kentler ölüyor,
gözünü açıyorsun, gözünü kapatıyorsun,
bak, nasıl da yok olup gitmiş
bir ömür boyu kazandığın dünyan.

Kekre şarabı tut kolundan, bırakma
asma köprüler, tuğla yapılar arasında.

Yok olan herşey hem içinde hem dışında
bir demet gün ışığında
eriyip giden ne varsa.

Ama bir şey kalıyor
bir vadide, sokağı döndüğün yerde,
tozu alınmamış köşesinde bir odanın
kalıyor derin tırnak izleriyle
kanıyor belki kanatıyor belki
ama kalıyor
bir damla terle bir damla kan arasında.

Kekre şarabı tut kolundan, bırakma
asma köprüler, tuğla yapılar arasında.

Stuttgart, 10.4.1980

İnci Pazarıkaya'ya

Radyodan reklâm sesleri geliyor Almanca,
ocakta kaynayan suyun sesi çaydanlıkta,
elektirik vınlamasıyla geçiyor bir tramvay.

Yarım perdeleri bir mutfak penceresinin,
içinde bir kahverengi dam boydan boya,
dik çatılı evler ve başlangıcı bir ormanın,
bir kirazın ayaklanmış dalları da var,
bir kuş geçiyor gökyüzünü bir uçtan bir uca.

Hepsi, hergün, her yerde olabilecek şeyler bunlar,
senden, içerde uyuyanlardan başka,
ve bir köşede duran şu toprak güveçten;
bir merhaba demek için taa buralara gelmiş
Türkiye'nin bir salı pazarından.

Stuttgart, 11.4.1980

Dallar biraz daha uzamıştı pencere camında,
bir başka pencereden güneş yürüyordu,
kalktı balkona çıktı: nisanın derin soluğu,
aşağıda çiçekler açmış: menekşeler,
adını bilmediği bir başka çiçek: sarı,
kuşlar yuvarlanıyordu otların arasında,
birden çanları başladı bir görünmez kilisenin,
fırlayıp kestane ağacına tırmandı bir küçük sincap,
göz göze geldiler bir ara, bakiştılar.

Kaç yıl önceydi, dizlerinde yarpuz kokusuyla
iniyordu h' kayadan Değirmendere yatağına
«Kalle, kalle, gel, gel!» — Kendi sesi. —
Fırlayıp ceviz ağacına tırmandı sincap,
bir an bir başka ana ulandı, bir uzun yol,
üst üste görüntüler, kokular ve sesler,
kendinden başka kimsenin olmayan şeyler...

Bir ses uzandı kapıdan, deldi ve geçti:
«Dün sabah Ümit Kaftancıoğlu'nu vurmuşlar!»

Stuttgart, 13.4.1980

KENTLER ÜZERİNE

Kentler bunlar!
Önünde diz çöktüklerin
bırakıp gittiklerin.

Kentler bunlar,
yaşıtı bir başka kentin.

Tek başına ayakta duruyorsun
bunca kent kadavrası karşısında
çevrende beton gövdeler,
dolgu dişler, takma kirpikler.

Ne yaptın bunca yıl?
Neyi bıraktıysan onu buldun;
yeniydiler ama, sen yaratmıştın
bir başka sesten
bir başka kent ölüsünden.

Heidelberg, 13.4.1980

BİR KENTTEN AYRILMADAN ÖNCE

Bakıyorsun günün alacasına:

pencerede çiçeklenmiş ağaçlar,
sen geldiğinde yoktular,
beş günde değişti dünyaları.

Biraz sonra burada kalacak
bu kent, bu ağaçlar, bu yapraklar, yapılar,
bilmem, bir daha gelir misin gelmez misin,
bir şeyler kalır mı senden? Bilemem,
ama bir şeyler götüreceksin,
bu kesin.

Nisan'ın tam ortası bugün
bir kentten ayrılmak için güzel bir gün,
bir kenti daha sırtında taşıyarak,
bir bozgun daha yaşamak için bir başkasında.

Stuttgart, 15.4.1980

SESLER

Saat tam altı
kuş sesleri geliyor dışardan
motor sesleri sızarken arasından
ve bir keçi sürüsünün çan sesi
bir dereyi koşarak geçen
toplanan ya da bir sabah ağılında.

Seslerle ilgiliyim seslerle,
dün
bir baştan bir başa yürüdüm Paris'i.

Paris, 16.4.1980

PARİS GÖĞÜNE BİR PENCEREDEN BAKARKEN

Ağaç taşı yakar, ağaç taşı çatlatır,
ınapushane dinlemez ama yalnızlığa katlanır,
dinlemez kapı, duvar, pencere,
ama rüzgâra dayanır.

İbret al sefil gönlüm, kendine ders çıkar.
usta seç kendine
ağacı
yalnızlığı
ve bir de rüzgârı.

Paris, 16.4.1980

GÖVDENİN DİLİ

Yıkandım, sıcak sulara, soğuk sulara girdim,
traş oldum, güzel bir koku süründüm,
temizliğini duyuyorum sırtımda beyaz gömleğin
ve ne güzel hiç sıkılmıyor boynumu yakası.

Eski bir otel, eski bir konak belki,
durmadan yağmur yağıyor dışarda,
kapının dışında sarmaşıklı bir duvar,
herşey temiz ve ıslak.

İlk izlenimler bunlar
kent ağzını açmış beklerken beni,
şiiir ve kent karşı karşıya.

Cannes, 18.4.1980

YARA ÜZERİNE

Deniz yaralı, diyor bir kadın,
ağaç yaralı, ben de...

Herşey olabilir bir anda
duruyorsa eğer insan
bir «evet»le
bir «hayır» arasında...

Artık şiirler yazıyorum
gözleri yaşlı
boynunu kısıp geçip gidiyor sokağı
böyle şiirler işte
yaralı şiirler,
hiç olmazsa yaralı olduğuna inanan.

Cannes, 19.4.1980

YAŞAMIMDA BAŞKA YAŞAMLAR VAR

Yaşamımda başka yaşamlar var;
yaşamım engellenmiş tanyeri
yaşamımda güneş lekeleri,
sabırsız ermişler var yaşamımızda.

Yaşamımda başka yaşamlar var;
çürüyen toprak ve suyun acısı,
kırık parmaklar ve öksüz otlar,
kana karışan deniz suyu yaşamımda.

Nereye baksam yangın yeri,
işaretli kapılar: dikkat salgın var!
her evin alnacında bir tabut gölgesi,
«kuru bir gözyaşı boşanmakta denizden..»
neyi görsem, nereye baksam.

Yaşamımda başka yaşamlar var,
bende her yaşamın bir özel parçası,
yaşamım, savrulan yapraklar,
hergün kaç kez haberlerde yaşıyorum,
köklerim gazete mürekkebinde yaşamakta.

Yaşamımda başka yaşamlar var,
dilimin ucunda ölümün tuzlu tadı.

Nice, 20.4.1980

BİR AŞK ŞİİRİ

Bir rüzgâr geçti demin,
gençti, benim rüzgârımdı,
saçları dağınıktı,
kaygan sırtından tanıdım.

Bir rüzgâr geçti demin,
sendin o, hem evcil, hem yabanıl,
uykundan, ot kokundan tanıdım seni.

Paslanırım, ağzım kurur,
açamam hiçbir yelkeni
senden uzakta.

Dön gel,
ben de dönüp geleyim,
bir tanyeri saatinde
birlikte eselim
öteki rüzgârlarla.

Antibes, 24.4.1980

Boğaz'da ayakta duruyorsun,
Rumelihisarı'yla İstinye arasında
bir ağaçsın, belki bir akasya,
belki bir kayasın, köklerin suda.

Bakıyorsun:
dikey serviler, erguvanlar,
bir karabatak dalıyor suya,
orada kalıyor, kan içinde gagası.

Bakıyorsun:
Karadeniz'den beyaz adalara akıyor sular,
bir gemi geçiyor Sovyet bandıralı,
— «Ozan Puşkin» adı —,
bilmiyorum, böyle bir gemi var mı?

Güneş yok, hiçbir şey yok,
senden
ölümlü gövdenden
ve zamanın tozlarından başka.

İstanbul, 13.5.1980

BELLEK

Ne arıyorsun, diye sordu, ben de aramıştım
çalışkan güneş, günün kum saatini,
adaları yaşadım, dolaştım bütün denizleri,
diller öğrendim yalnız denizciler konuşurdu.

Dişlerim döküldü, derim kurudu,
seksen yıl yaşadım
seksen yıl burada durdum
ne güneş gitti
ne de ben denizi unuttum.

Böyle konuşmuştu aşağı-yukarı
hiç unutmadım.

İstanbul, 14.5.1980

SORULMAMIŞ BİR SORUYA YANIT

Kaç yıl yaşadın, kaç kent bıraktın,
biri ötekine benziyordu.
Ne tuttuysan akıp gitti,
elin titredi, kırıldı bardak.

Masanın üzerinde kurumuş portakallar
ve ters çevirmeyi unuttuğun bir kum saati.

İstanbul, 14.5.1980

KISITLI ZAMAN

Kapıyı çekip gideceksin,
havagazı kapalı olacak,
sigortalar gevşetilmiş,
iyice kapalı bütün perdeler,
ince bir su sızıntısı mutfak musluğunda.

Kapıyı geçip gideceksin,
küflenerek mavileşecek bir köşede unuttuğun limon,
bıraktığın gibi kalacak
masan, kağıtlar, sandalyeler, kitaplar,
zaman da tozlanacak onlarla birlikte,
bir hafta, bir ay ve öteki aylar...

Kapıyı geçip gideceksin:
kısıtlı zaman.

İstanbul, 15.5.1980

MEVSİMLER

Sakin bir kadınla evliyim,
bu yüzden denizle, rüzgârla evliyim.

Geçen gün bir kışla tanıştım
bana hep yazı gösteriyordu.

Yürüdüm devedikenleri arasında
kana kavuştu ayaklarım,
yürüdüm, yürümeyi öğrendim.

Bir yaz vurgunuyla evlidir karım,
deniz kıyısında oturur, bağdaş kurmuş.

İstanbul, 15.5.1980

KALIT

Gezmek iyi şeydir, böyle söyledi adam,
bahardan haber getirenlere bile rastlayabilirsiniz.
geçip giden günlere, gömdüğün ölümlere,
oniki yaşınla seksen yaşını da görebilirsin
yürürlerken omuz omuza.

Bunu duydum babamdan, doğadan bunu öğrendim,
bu yüzden benim de tek bir sözüm var,
gün gelir söylerim torunumun torununa.

İstanbul, 16.5.1980

BİR ANI

Bir bakıma olağan bir şey:
kapıyı açıyorsun, içerisi duman,
tabak, çatal, bıçak, konuşmalar,
havada duruyor herşey bir an,
derken, bir bakış, sarmaşıklar arasında.

Dün akşam şuradaydı işte, karşımda,
sırtı duvarda, ayakları uzanmış.

İstanbul, 17.5.1980

YAŞAM ÜZERİNE TANIMLAR

Havada vurulan bir kuşun
bıraktığı kırmızı iz

su ve geyik sesi
sıcaktan bunalan dağda

sabırla beklemek
tek bir dize için
tek bir sözcük için
boş bir kağıdın önünde

uzun bir yolculuktan dönmek
zarfları açıp mektupları okumak

sevgiyi ve gülmeyi öğrenmek
kan ve i'hanet köpüğünden

yeni açan bakla çiçekleri
altında portakal ağacının

okulda öldürülmek
sürgünde ölmek.

Yaşam üzerine tanımlar bunlar,
yüreğimin atışlarını dinlerken
bir yaz başlangıcında.

Üst üste yığılan ölümler
sokaklarda, gazete kağıtlarında,
gözyaşları, acı süt ve yakan anılar.

Demirin üzerinde bir kan kesiti
1980 yılında
Türkiye'de yaşamak.

Ankara, 29.5.1980

NEYİ GÖSTERİYOR ZEYTİN AĞACI

*Elli Peonidou ve
Victoria Theodorou'ya*

Neyi gösteriyor zeytin ağacı,
acılı güneşimi mi benim,
neyi, akan kanı mı?

Bacım, çeşme, söyle bana,
neden acı çeker benim kadar
karşı kıyıdaki insan
ve neden ancak bir tanıktır zeytin ağacı?

Sözlerimiz kırık,
tuzu biberi yok soframızın,
günler bitiyor
bir kül denizinin içinde,
içinde bir sağır aynanın.

Barış ağacı değil artık zeytin ağacı,
hiçbir şeyi göstermiyor yıllardır,
benim dalayan yalnızlığımdan başka,
yalnızlığından başka karşı kıyının.

Varna, 10.6.1980

OKUNAKSIZ

Bir kez daha denedin imkânsız olanı,
yüreğin titreyerek bir gölge dokunuşuyla,
hep bu esmer boşlukta karşında oturan.

İşte böyle, iki kere iki dört gibi,
durmadan düşeceksin bu uçurumu,
ellerin ceplerinde
ıslanmamış bir kibrit arayarak.

Varna, 18.6.1980

BİR ODA MÜZİĞİ

Uyanan yüzüne bakıyorum,
inip çıkıyor düzgün soluğun,
bir yerde her zaman bir rüzgârın var.

Acısız, kedersiz, umutsuz bir sevda,
bir ateşten gömlek gibi sırtımda taşıdığım,
acı bu, keder bu. umut bu.

Sofya, 1.10.1980

AZDIRMA ŞİMDİ BENİ

Azdırma şimdi beni,
katlanamam artık denize menize
kitaplar okumak istiyorum
tutku ve başıboşluklar dolu
insan eti kadar şen ve yalnız
ama sevimli kitaplar.

Azdırma şimdi beni,
yorgun düştü gövdem yazla dalaşmaktan,
oysa binlerce yaz vardı bende
kuşların tünediği binlerce gökyüzü.

Azdırma şimdi beni,
gerçek bir dantel kadar güzel
suskun bir orospu olan gövden:
rüzgârdan doğmuş
rüzgârla dolu binlerce ağız.

Azdırma şimdi beni, ayaklandırma
bağrımda çürüyen, bozulan ne varsa.

Ankara, 4.9.1980

İSİMSİZ ŞİİR

Sesim benim, geçiyor sokaklardan,
bir kan danteli örerek taşların üzerinde,
sesim benim, bir ses, can pahasına.

Sofya'da sesim bir çana kazılı,
bir ot sesi binlerce ses arasında.

Atina, 4.10.1980

ONALTINCI YÜZYIL KAHVESİ'NDE

Dondurulmuş bir yaz, donmuş bir anı;
tozlar birikmiş masaların üzerine,
sağ elinle yazıp sol elinle siliyorsun.

Yaşanmışlar, yaşanacak olanlar,
bir yabancı dilde iki yabancı gövde.

İnanmıyorum durdurulmuş bir yaz;
nasıl inanabilirim bunca güneşten sonra?
Hiçbir şeye yediremezsin geçen zamanı.

Dondurulmuş bir yaz, mumyalanmış,
Atina'da Rus kilisesinin önünde duruyor.
Tanrım, ne olacak şimdi?

Atina, 5.10.1980

YAŞAMAK

- Bir kez daha, aşık ve kederli,
bir kan örtüsü yayarak ardım sıra
sana geldim işte ey Yunan toprağı.

Denizin yatmış, birkaç tekne gölgesi,
sanki Nauplion değil Bodrum kalesi,
annem değilsen teyzem gibisin bana.

Bir ateş gördüm koca Balkan'da,
tuttum, ellerimle giyindim sırtıma,
yandım ama yanmayı da öğrendim.

Hep böyle oluyor, sen de bilirsin,
tek ömrü var insanın, sınırları belli,
bir sevda ve bir kent yetmiyor bana.

Yaşamak istiyorum bütün insanlarda,
yürümek istiyorum yollarını dünyanın,
karışayım, herşeyde bir parçam kalsın.

Parçalansın dizlerim, erisin elim,
kanım kanlara karışsın, sularım sulara,
dünyanın otlarıyla koksun saçlarım.

Puzlu bir sabah Nauplion limanında,
bir kez daha aşık ve ölümcül kederli,
bir ses taşıyorum Balkan'dan, kulağımda.

Nauplion, 7.10.1980

BİR KAÇ SÖYLENCE

İlhan Berk için

BİR SABAH KESİTİ

Sabahleyin erken kalktı
güneşle rüzgârla denizle birlikte
evin taşlığını yıkadı
sigara küllüklerini boşalttı
güneşe rüzgâra denize baktı
sardunyalara boru çiçeklerine
ve kendine baktı
«susmanın şiirini bilir misin?», diye sordu
kuyudan su çekerken bir salyangoza.

Bir kitaptan çıkıp öğleye doğru
araladı kapısını tekrar doğanın
baktı ki bir zakküm İstanbul olmuş
her böğürtlen çalısı birazcık Pera.

Günlüğüne yazdı gidip tûkenmez kalemiyle:
Ozan ırgattır, dedi, bir zenci köle,
paralı asker değilse eğer
bir kaynağın yanında,
kurtuluş yok ona güneşle çalışmaktan,
halkın defterini tutmaktan başka.

SAYGINLIK KONUSUNDA

Ey ininde oturduğunu söyleyen ozan,
tuzu,.ekmeđi ve geđmiři olan!
keçilere su vermeyi unutma akřamları
boyunlarına küçük çanlar tak bakırdan
boyunlarına göz boncukları, nazar boncukları;
düşün ki beyaz peynirin olacak bir yıl sonra
ve saygınlığın artacak ozanlar arasında.

SAAT FARKI VE OZAN

Saat farkı,
ozanı şaşırtan an,
ürkütmemek için doğan günü karşılayan horozu.

Oysa herşey düzenli:
güneş doğuyor, güneş batıyor
mevsimler şaşırmıyor sıralarını,
ama saat tozlanıyor duvarda.

Ozan zamana inanır,
çünkü bu yüzden zamansızlığa inanır;
baldıranla şerbetlenmiştir kanı.

Saat farkı, ülkesizlik,
ozanı şaşırtan bir an,
bir şiirin bitip
bir başka şiirin başladığı tanyeri.

OZANIN KİMLİĞİ

Yurdun neresi senin, ey ozan?

Benim yurdum tanyeri,
benim yurdum taşkın suyun bıraktığı iz.
benim yurdum kuşların akkor sesi,
benim yurdum Terazî Burcu'nun yeri.

Sen kimsin, ey ozan, neyin nesisin?

Bozguna uğradığım yerde yazar adım!
bir şiirin izdüşümünde, yani yaşamın.

DOĞMAK KONUSUNDA

Hergün yeniden doğmak!
Naftaline, ufuk çizgisine karşı,
banka faizlerine, bilardo masalarına karşı,
alan savunması
hergün yeniden doğmak.

Taraçalarda, sıcak limonluklarda değil,
paslı tenekelerde, küflü mahzenlerde
deri değiştiren tohum.

Yasa dışı, kargınmış tohum
kulağı kırışte bekler
gözleri saatin akrebiyle yelkovanında.

KURŞUN FALI

Kabartma gibi duruyor gökyüzünde
Büyükayılar, Küçükayılar,
saksılarda yanıp sönen gece çiçekleri.
Komşu evde bir kadının yükselen sesi:
boşa harcanmış ömür, süpürge saçlar.

«Onbeş yaşamım olsun isterdim», diyor
kendi kendine ozan,
«bir eksik bir fazla da olur,
o kadar inatçı değilim».
Onbeş ömür —bir fazla bir eksik—
aynı anda, ayrı ayrı yaşanan,
biri dışında ama, her zaman el altında,
zaman aşırımsız bir sürekli yalnızlık.

Ayağa kalktı.
Gecenin içinde bir ünlem duruşu.

—Kim açık bırakmış kapıyı, az önce kapatmıştım.

OZAN TARAFSIZLIĞI

Nesneler karşısında tarafsızdır ozan,
denizden bir koku kalmıştır tırnaklarında,
elmanın çürüyüp düştüğünü görmüştür dalından:
tuz kokusu denize dönecektir
ve bnyun eğmeyecektir kendi özüne elma.

Nesneler karşısında tarafsızdır ozan,
mavileşerek birikir sarnıçta su,
güneş yükseldikçe gölge kısalır,
gerçek öğle tanığıdır ozanın.

Nesneler karşısında tarafsızdır ozan,
çünkü ölüme de ölümsüzlüğe de karşıdır ozan.

EĞER TOHUM ÖLÜRSE

*«Buğday tanesi yere düşüp ölmezse,
o yalnız kalır; fakat ölürse çok ürün
verir.»*

(İncil, Yuhanna'ya göre, Bap 12)

Bütün yüreğiyle dedi:

haydi gel, toprakla, suyla, rüzgârla deneyeyim seni,
yarışsın çıplak gövden delilik ve erdemle,
ev yaptır kendine sedir ağacından,
bağlar dik ak topraklı yamaca
ve aşıla küçük çekirdekli yaban zeytinlerini.

Bütün yüreğiyle dedi:

sök kayaların yüreğindeki mührü,
insan teriyle sulanmıştır erdem ve delilik,
emeğin gergefinde dokunmuştur erdem ve delilik;
herşeyin vakti var,
ama senin dışında değil
parmak uçlarında senin.
Herşeyin vakti var:
doğumun
dirimin
aşkın ve ölümün.

Buğday yere düşmüştür.
Şiir toprağa düşecektir.

OZANIN İŞLERİ

Kuraklığa karşı türlü yöntemleri olan,
bahar sellerine karşı kalın duvarları:
seçkin çağların yağmurcusu
kuraklıklar hallacı,
denizler orakçısı.

Ey ozan, ağırbaşlı, bilge kişi,
tanyeri ocakçısı.

Ey ozan, sanrılar fatihi divane,
kervan sürücüsü.

Ey ozan, hem adakçı hem kurban
dört mevsim sunağında.

Biliniyor bir göçebe olduğun artık!

Her günün yeni bir duruşma!

HURUÇ HAREKETİ YAPMAK

«Şiir yazmak, hep konuşmayı yeniden öğrenmektir.

«Sözün parçalanmış kıyılarına gözkulak olan biri vardır her zaman.»

(Lorand Gaspar — «Patmos Günlüğü»)

Başka ozanların şiirleri:

gece bekçisi, bir sürek avı;

kapalı odalarda çayır kokusu.

Eski şiirler, eski çağların şiiri:

kireçle badanalanmış surlar;

eşitsiz kuşatma. Değişken kalıt!

Şiirim, şiirim benim!

ağızımdaki uçarı serinlik.

BAĞIŞLANMA

Eşiğine oturdum dünyanın:
bir kurumaz kaynağı anlatıyordun bana,
pencere önünden geçen yaşamı.

Kim duyuyor, kim dinliyor seni?

Eşiğine oturdum dünyanın:
taş ocaklarını gösteriyordun bana,
keçi postuna benzeyen paraları.

Kim bakıyor, kim inanıyor sana?

Eşiğine oturdum dünyanın:
Allahtan şu balkan var, —
bir iki çiçek, taşlarda buharlaşan suyun serinliği—,
yoksa dayanamazdık yaza.

Eşiğine oturdum dünyanın:
Dorukları arayalım, dedim,
yıpratıyor, karartıyor bizi bu sığlar.

Sana baktım, yeryüzü atlası yüzüne,
şiir yorulmuyor, dedim.

Bodrum, Haziran 1979
Ankara, Temmuz 1980

ALİKİ VE YANNİS GOUMAS İÇİN PELOPONEZ NOTLARI

(Ekim 1980)

I.

Kaç kişiyiz üçümüz
günün saati kurulurken
sessiz kıyılarında bu suyun?

Günün saati kurulurken
dörtnele sürüyor atını
Mora ışığı.

Günün saati kurulurken
bir şeyler geçiyor şiirin içinden,
önceden kazınmamış yaşam ve ölümü.

Bir şeyler geçip gidiyor şiirin içinden,
havanın ürpermesinden anlıyoruz.

Bir gözlemciyim burada,
bir tutanak yazıcısı.

(Kosmas)

II.

Dünyayı taşıdım odanıza,
Mersin'den de bir dal portakal çiçeği,
gürültüsüyle uyandıracak sizi.

(Monemvassia)

III.

Başım yarıldı, dizlerim kanadı,
böyle öğrendim suyu ve toprağı:
bakarak her taşın altına,
bileklerim donarak kar suyunda,
güneşten kavrularak parmak uçlarım,
zehirlene zehirlene dünyanın otlarından,
bileyerek, sile sile, duydum kendimi.

(Monemvassia)

IV.

Çok düşündüm kendimi yok etmeyi,
ama bir taş, bir ot olmak istedim
şu yeryüzünde:

Biri kalıyor,
gittiğinin farkında öteki.

(Monemvassia)

V.

Bir kuş gönderiyorum size
kanadlarına küller sıvanmış bir kuş,
sürtünüşüyle uyanıyor deniz.

Acı ve umutsuzluk bildiklerini unuttu.

Doğru,
ama söyleyin bana
kaç dili var sevginin?

(Monemvassia)

VI.

Aliki,
kaç eli var, kaç yüreği Yannis'in?

Artık bir ozan kadınısın
şarkı söyleyerek kılıç sesiyle
tanımlaman gerek tanyerini.

Alımlıdır ozan,
neşe ve bitmemiş kederden tortulardır.

(Monemvassia)

VII.

Monemvassia:

**bir sıkılı yumruk denizin üzerinde
bir ozanın ölüler evi
delirmiş bir baba uçuyor damlar üzerinde
ölü kardeşlerin sayıldığı burçlar
savaş
sürgün
acı yongaları.**

**Hayaletler kenti
gerçeksiz yeni zenginler
belleksiz gezginler:
ölüm salgısı.**

**Bir şey söylemiyor taşlar
hiç kimse
ama okumak gerek
acının gergefini.**

Gerçek ozan kanıyla yazıyor şiiri.

(Gythion)

VIII.

Güneyden geçiyoruz,
kararlı bir göğün altından,
ne yapacağını bilen
dört mevsim konağında.

Yaşlandıkça güneye dönüyorum
yüreğimde
karmaşık hesapları
bir yitik çocukluğun.

Mersin'den bir ip çekiyorum
şimdi Gythion'a
üzerine çamaşır seriyor annem.

Güneyden geçiyoruz
bir gölgenin içindeyim
karşımda güneş ve deniz.

(Gythion)

IX.

Masaları siliyor bir yaşlı kadın, yağmur suları
çinko masa üzerinde. Hışırıyor taş, süpürge ve
su. Ahtapotu tente demirine asıyor bir görünmez
el, kahvenin içinde kalmış gövdesi.

Bir alan yaşamı

güneşle birlikte, bir deniz kentinde.

Herşeyin bir anlamı var, kafa ütüleyen delgi
aygıtından başka.

Herkes kendine bir dünya seçmiş: bir sokak,
bir kahve, bir masa, bir ses, bir gürültü.

Yayı gergin duruyor yaşamın.

Bir hallaç gelip geçiyor gözümün önünden
ve bir limon küfü, kokusuyla birlikte.

Ezan sesi çan sesine karışıyor beynimin içinde.

(Gythion)

X.

Çok gürültü yapmamak gerek
uyandırmak için geçen zamanı
otların türküsünü anlamak için
ağaçların yürek atışlarını duymak
rüzgârın tohumlarını saymak
tanık olmak için
geceyle vuruşan
güne boyun eğen kayalara
gürültüsüz geçmek gerek
ürkütmemek için iç çeken doğayı.

(Methoni)

XI.

Ada öksüz bir çocuktur, der denizci,
babası savaşta ölmüştür, anası kıtlıkta,
yetimler yurdunda büyütülmüştür.

«Ada nedir?» diye sorsan
bir gümrük kolcusuna,
yedi dereden su getirir:
deniz feneri, deniz sığınağı, der,
nirengi, liman, falan ve filan.

Karayla ilgisi yoktur adanın oysa
rüzgâr gülleri yetiştirir yamaçlarında
denizin altındadır kılcal damarları
çağırmadan gider gideceği yere
kendi göbeğini kendisi kesmiştir.

Bir kalkandır ada,
duymaz dilsiz suyun eksikliğini,
şiirlerde gençleşen sözcükler
ve rüzgâr mesleği olmuştur
denizse yenilmezlik tutkusu.

Gerçek bir ada yoktur yeryüzünde.
Ada, ada biziz.

(Methonl)

XII.

Seslerden anlıyorum doğanın işini,
motor sesiyle nal sesi yanyana geçiyor.

Neyi anlatır mermerden fışkıran cam,
durmadan ağlaması ana rahminde çocuğun?

Yıkık bir tapınak, kolsuz tanrılar,
üst üste yığılmış izsiz adımlar.

Bir kentin artıkları, karanlığa bakan gözler,
yitirmemek için artan zamanı.

(Olympia)

ANLAMAK İÇİN

BOYUN EĞMEK

Çiçeklerin önünde ayakta duran kadın
bir bilse su çıplaklığında göründüğünü
(su çıplaklığında görünüyor bana).

Bir mavi gölge, çiçeklerin önünde,
aynanın içinde ayna, tek başına;
su çıplaklığında göründü bana.

Bir güneş geçiyor başının üzerinden,
saçlarının arasından. Bakıyorum:
yol gösteriyor bir başka rüzgâra.

Yalnızlığı yalın, lekesiz bir bakış,
bir sonsuzluk iki memesi arasında,
ne yapabilirim boyun eğmekten başka?

Ankara, 13.11.1980

KUŞ BAKIŞI

Uçamayan kuşun yüreği neler söyler:
bir kızgınlığı, bir uzay sarhoşluğunu,
bir dağ sesini, bir ölüm çizgisini?

Kim katlanabilir bir kanat acısına,
üzerinde rüzgâr kokan bir kentin,
durmuşken saat, kapalıyken bütün kapılar?

Bir anıdır bunlar, işte o kadar,
baş dönmesi, kan sızan tüyler;
ona kalan tortulardır bir uzak şarkıdan.

Ankara, 18.11.1980

BOŞ SAYFA

Kağıdın üzerinde gezinen kalem hışırtısı,
karşı sayfada eşelenen bir çocukluk,
mor mürekkeple yazılı beyaz kağıda:
acemi harfler, okunaksız sözcükler,
akasya, vişne, hala, lâmba... gibi şeyler.

Kırkbir yılının taş soğuğu. — O beş yaşında —.
Bir boşluk, bir paslı hançer yatakta,
ekmek karnesi, patiska mührü, lacivert boyalı camlar;
bir direnmenin, yaşamı kanatmanın belgeleri bunlar,
atlanmış, ertelenmiş, boş bırakılmış karşı sayfada.

Ankara, 25.11.1980

OZAN MUTLULUĞU

En yakınları acı çeker bir ozanın
alnı mersin dallarıyla donatılırken.

Çiçek ya da bir hançer!
Donan soğuğun sesi;
etini dinlendirmeyen bir yaz.

Yalnızlık alnıdır ozanın,
kanatlarına katran ve kurşun sıvanmıştır.

Ankara, 1.12.1980

ÇEVREN

Ey düş, büyüyen dünyam benim,
ateşle, suyla, havayla yarışan dostum,
ne yazıyor yazgın alın burcunda?

Bir ezgi geçiyor karanlık sokaklardan,
geceyi yaralıyor ayak sesleri,
evimin kapısı açık, konuklarım var.

Ey düş, çoğalan dünyam benim,
senden başka yitirecek neyim var?
Acının yapağısı, yaşamın tortusu.

Ankara, 9.12.1980

DÜNYAYI DEĞİŞTİREN

Her şiirin kendi rüzgârı vardır
her şiirin kendi güneşi vardır
her şiirin kendi toprağı, kendi yurdu.

Her şiirin bir sabanı vardır
kendi tohumu, kendi atası, kendi suyu
her şiirin kendi ozanı vardır.

Dört mevsimle nişanlanmıştır
bir ayağı güzde durur, öteki ilkyazda
boynundadır üç zamanın muskası.

Ankara, 15.12.1980

GÜNEŞ

Güneşi sevmiyorum kapalı odalarda,
miskin bir keşiş gibi duvar dibinde oturan,
tedirgin, bir uyuz kedi, ayaklar arasında;

geniş, uçsuz bucaksız bozkırlar gerek ona,
engin denizler, toynakları bir gümüş küheylan.

Ankara, 27.12.1980

GERÇEĞİN ADI

Erken kalktın güneşle toprakla birlikte,
kendiliğinden açıldı kapın, penceren,
odan sokağa taştı, odanı doldurdu sokak.

Toprağa değdi günün ilk saati,
iki gök karşılaştı avlu kapısında,
biri eşikte kaldı öteki girdi içeri.

Sevdin seslenişini odaların, sokakların,
rüzgârlar yer değiştirdi sınırsız dünyanda,
ateşin, suyun, toprağın oldu.

Sorular arama kendine dört duvar arasında,
inanma yenildiğini söyleseler de sana,
kaldır başını alnın görünsün artık.

Ankara, 4.1.1981

ERİK AĞACI

Yılda iki kez çiçek açıyordu
ama meyve vermiyordu
erik ağacım.

Dediler ki bana:

— Al baltayı eline,
yürü üzerine, korkut onu.

Artık çiçek açmıyor erik ağacım.

Yılda iki kez çiçek açıyordu
ama artık çiçek açmıyor
erik ağacım.

Dediler ki bana:

— Şarkılar söyle ona, sev,
sevgi sözleriyle yüreğini doldur.

Bahar erken dayandı bu yıl kapıya.

Ankara, 9.1.1981

BİR TÜRK

Ayrılırken bir kez
kavuşur iki kez ağlar
susar mektup yazdırırken.

Kara trene bakarken,
asker kokusu duyunca ağlar,
şarkı söyler aynaya bakarken.

Budur işte bozkır geleneği:
yaşlanmadan ölünmüştür
kem gözlerden uzak
kem gözlere karşı
çünkü ne başlık parası vardır dirimin
ne de yüzgörümlüğü ölümün.

Çare yoktur
başkasının ölümüyle ölmekten başka.

Ankara, 18.1.1981

AĞI

Gel,
yalnızlıklarımızı ekleyelim birbirine,
bakalım içinden çıkacak ne,
şangır şungur bir hayat mı,
bir kar kuyusu mu yoksa?

Gel çıkartalım yalnızlıklarımızı birbirinden,
bakalım geriye kalacak ne.
bir orman yangını mı,
bir su baskını mı, deryalar mı,
kanlıca deryalar mı yoksa?

Ankara, 10.2.1981

GÜNLÜK

Ama ya doğruysa, ya doğruysa
ölümün ölüme çare olmadığı
ve yağmurların güvenmediği ayak izlerine.

Ankara, 12.2.1981

BURGAÇ

Şarap lekesi çıkar mı beyaz kumaştan?
Kumaş mı dedim Şile bezi de diyorlar buna,
bürümcük ve bir sabahın ilk saatleri ya da...
kaç kez söyledim hiç kimse titiz davranmıyor
nereye baksam yakışksız, görgüsüz, kaba
davranışlar.

Para, diyorlar,
ne satın alabilirsiniz parayla, paralarla?
parayla gene para satın alabilirsiniz ancak,
satın almak da neyin nesi, çok saçma,
insan ya almalı bir şeyi vermeli ya da.

Böyle geçti ömrü: çocukluk, gençkızlık derken,
ekleyerek bir yokluğu bir başka yokluğa
bir boşlukla bir başka boşluk arasında
şimdi bir cam bardağın dibinde ısınan bira
bir uğur çizgisi çizerek evden limana kadar
bir uğur çizgisi silerek limandan eve kadar.

Mısır püskülü saçlar orman yangını ağustosta
gözleri mavi -açık deniz-, ayakları kanatsız
yaşıyor artık bir geçmişin kırık nazarlığında
aklında terli yataklar ve ilkyaz uyaklı şarkılar.

Ankara, 21.2.1981

BAHAR ŞİİRİ

Baharla birlikte fışkıran aşk cümbüşü,
toprak terledi senin ateşinden;
sen adanmış erkekliğin Manisa lâlesi.

Nerede şimdi
yuvasını dalgalar üzerinde yapan kuş,
nerede şimdi ince parmaklı meltem,
nerede o delifişek genç ozan?

Bugün Mart'ın birinci günü, ama
bahar şiiri yazmak istemiyor canım
belki bir gün yazar 1 Mart'la imzalarım.

Ankara, 1 Mart 1981

GELECEĞİN OZANINA

Yaranı söylemek için buradaysan
yanımıza gel kapı eşiğinde durma
istersen ateşi birlikte çalalım

Sesini ver ağzınla konuşalım
elimizi al aç kapalı kapıları
sözcüklerinle ısıtalım havayı

Demir atsın toprağımıza köklerin
yeryüzü yatağın olsun
gökyüzü çiçekli yorganın

Ankara, 8.3.1981

AMA

**Yorgun düştü dünyaya bakmaktan
bir ufuk aradı sırtını dayayacak.**

**Cam keşiğine tütün basarmış gibi
avut onu ince parmaklarıyla
yağmur sularında yüzünü yıka.**

**Küçük mutluluklar, birkaç kıvılcım,
bir ince omuz başını koymak için
ve bir el, tutmak için gece karanlığında.**

Ankara, 10.3.1981

«NE MUTLU ÖLMEDEN EGE DENİZİNİ GEZEN İNSANA» (*)

*«Ne mutlu Odysseus gibi güzel bir yolculuk yapana
Ne mutlu Altın Past'u bulanın yaptığı yolculuğa.»
(Joachim du Bellay)*

Denizi gördün mü tırmanan denizi?
görmediysen hiçbir şey görmedin bu dünyada,
ne uçanbalıkları, ne yalvaç yunusları,
ne sonbaharın kokusu, ne güneşle yıkanan adalar,
ne derin suların güzel sesli deniz kızları
ne de yaz göğünde harman olan yıldızlar...
öyleyse ne gördün, söyle bana?

«Deniz mavisini gözleri, kısrak gibi sağırları olan...»
«Sağırları paskalya çanları gibi sallanan...»
işte böyle tanımlıyor Nikos Kazancakis
bir Slav kadını Aleksis Zorba'da...
Sakın «ucuz, bayağı bir benzetme,» deme bana,
ben de tam böyle betimliyorum Akdeniz'i
genç kız kokuları saçan bu benim muskamı,
gövdemi hasretle doldururum onunla
güneş hasretiyle, kendi hasretimle,
beynimdir benim, yüreğimdir, etimdir.

İlk kez Varna'da gördüm
Türkiye'de görmemiştim mahmuzlu Karadeniz'i,
ilk kez buluşmak gibi bir şeydi bir alanda
uzun süre mektuplaşmış bir yabancı kadınla,
bir şey anladım sayılmaz (kimse alınmasın);
dar gelen bir gömlek gibiydi güneş yanığı sırtıma.

(*) *Aleksis Zorba, Nikos Kazancakis.*

Ege'ye gelince, binbir ayaklı denize,
yüzen adaların, Amazon kentlerin denizine
tapınak deniz, arı oğlu deniz, seğıren denize,
Argonautlar'ın sesini duyarsın
(beyin kıvrımlarımda gezdirdiğim
kanımı çımgıştıran o uzun yolculukta)
Altın Post peşinde İason, kanatlı koçun postekisi
iyi yürekli, karayazgılı, ölümsüz Herakles
gemi ustası Argos, ozan Orpheus ve ötekiler
adanmışlar, deliler ve serüvenciler...
kanımı delilendiren o düşsel yolculukta.

Ege, ey ölümsüz çıplaklığın efsunlu denizi,
kendimi bir ağustos aynasında aradığım deniz!

Ne mutlu seni ölmeden gezen insana!

Ankara, 15.3.1981

BİR MİTOLOJİ DENEMESİ

1.

uyurken görmüşler seni yedi uyurlarla
küf kokan ıslak karanlık bir mağarada

dünyanın bir ucunda görmüşler seni ayakta
dipsiz bir gökkubbe dururken omuzlarında

görmüşler seni, bir mermer yontu, kıyılarda
gelirken yedi kat yerden sesin insanlara

görmüşler seni zincire vurulmuş, kayalıkta,
ölüm tanımaz yazgınla yanyana karşıkarşıya

mutlu acılar çekerken görmüşler seni dağda
bir kocaman kayayı yakalarmışsın avuçlarında

küçük bir teknede görmüşler seni karanlıkta
yikanırken bir deniz örselenmiş kanında

aynanın önünde görmüşler seni, ufukta,
kanatlanmadan önce, bakarken bir ormana

her yerde görmüşler seni kıyamet kapısında
adımlarının ateşinde yarılrken toprak

2.

yürüdüğünü gördüler tarlaların orada
çamur içinde, yorgun, uzaktan gelen

geçtiğini gördüler karanlık sokaklardan
tek tek çaldığını kapalı kapıları

durduğunu gördüler ışık varsa bir yerde
saatine bakıp dinlediğini havayı

morgun önünde gördüler seni hastanede
cigaran avucunda morarmış parmakların

titrediğini gördüler terler içinde
ölümün sisi inerken kentler üzerine

boyun eğmediğini gördüler dikti başın
çirkindi ölüm zambak kadar beyazdı

aldanmadığını gördüler aldanırken bile
ararken lânetli soyunu ananı-babanı

ağladığını gördüler utançla eğilmiş başın
kimse inanmadı yenildiğine gülmedi sana

elinde bir iple gördüler seni tek başına
renksiz bir ovadaydın önünde bir ağacın

bir yangın yerinde gördüler seni simsiyah
sicak külleri savururken soğuk rüzgâr

avlakta gördüler seni süzülüp giderken
av mıydın avcı mıydın anladı anlayacak olan

3.

dört mevsim yok artık buralarda
yürürlükten kaldırıldı gece ve gündüz
haftanın yedi gün olmadığı da söyleniyor

kuşlara öykünmek gündemde yok, kanat açmak,
eller cepte ılık çalarak yürümek samanyolunda
ya da bir nazlı kamış olmak göl kıyısında
bahar düşleri de kuramazsınız artık
erguvan kokularına özlem duyamazsınız

herkes payını alıyor kandan damla damla
günde kaç kez açılan kan sayfalarında
ama nerede geleceği açıklayan kör bilici
ölü ruhların oturduğu bu karanlık ülkede
ölüm ve kederden başka bir pay yok insana

4.

ekim ayında ıslaktır sessizlik kırlarda
kurur ve çatlar kendiliğinden ağustos ayında
dikenlidir inde kiriş gibi gergindir
güneşe gölge yapar karanlığı uzatır
bir örümcek ağı görürsün başını kaldırınca
tavanın ortasında
o da sessizliktir... sessizliktir o da...

in uçurumun derinlerine dibine kadar
kaldır başını gökyüzüne, bağır
neler gördüysen mahzenlerde
deniz dibi mağaralarında
neler gördüysen dünyada, bağır
neler duyduysan yanarken parmak uçların
paslı iğneyle dikilirken dudakların kanaya kanaya
yırtılırken göğsünün bembeyaz tülbenti

in uçurumun dibine
kaldır başını gökyüzüne
sessizliğini bağır
bağır kendi sesinle

5.

bak, bunların hepsi tanrılar!
küçük tanrılar ikinci üçüncü kuşaktan
yarı tanrılar ki bir yarıları ihanet eder
öteki yarılarına
ve tanrı adayları duvarın arkasında

bunların hepsi tanrılar!
yazgı yazıcılar, harman bozucular
gönülleri çorak, elleri kan içinde
tanrılar bunlar *yalnız* tanrılar

6.

varsın destanlara geçmesin adın
övgüler düzülmesin onuruna
alanları doldurmasın yontuların
çevik ayaklı oynak tolgalı yakışıklı
demesinler sana
yırtmasınlar giysilerini ağlayarak
senin için
yüzlerini tırnaklarıyla kanatmasınlar
varsın kül ve toprak serpmesinler
gül kokulu saçlarına

evinin adresi yok kimsede -daha iyi-
haritada olmayan yollarda yürüyorsun
ekmek yarım kilo peynir domates ve üzüm
destanlara girdiğin için değil
tanrılara güvendiğin için de değil
yaşadığın için ayakta kaldığın için
kahramansın

7.

elmanın içinde ölüm ve hayat
kurdun aklında dirim ve elma

toprağın üzeri karanlık/aydınlık
suyun içinde bir ses ve ışık

aydınlığın yanında ses ve akıl
karşılarında durmuş bıçağın ağzı

acının mayası kan ve gözyaşı
sevginin annesi inleyen toprak

insanın bir yüzü bilge ve buğday
insanın bir yüzü rüzgâr ve zaman

kılıcın kını evetle hayır arasında
ve bir insan acının iki yamacında

8.

acını sev çünkü yaşatacaktır seni
emzirecektir seni kıyamet gününde
parmaklarının arasından akıp gitse de hayat
acını seç

acını saç,

acın bir kapıdır duvarda bahara açılan
acın baharı karşılayan penceredir
bahçeyi bir bayram yeri olarak göreceksin
bir sabah
kuşlar ve çiçekler dönüp gelecekler
dünyayı dolaşarak

belleğindir senin hor görme acını
bilgeliğindir gürbüz cömertliğindir
yamcıdır kışa soğuğa rüzgâra karşı
sığınağın kalen palanken ve burcundur

demir atsa da kapalı ufkumuza
acını sev çünkü yaşatacaktır seni

9.

nöbet tutuyor dışarda gece ve kar
odan küçük, ezik yüreğin kocaman
dağlarda gezinendir kara sevdan
soğuk sular içen sensin yaylalarda
kırızlara vişnelere taylara dokunan

acıyı nerden bilecek hiç yaralanmayan

dışarda hayat büyüyor dışarda hayat
neredeyiz, sen, ben, o, neredeyiz?
kaybolduk artık akşam sokaklarında
elimizi, gözümüzü, sesimizi aldılar
dışarda hayat yürüyor dışarda hayat

acıyı nerden bilecek hiç yaralanmayan

ekmek acı, su acı, rüzgâr acı, bal acı
gül acı, koku acı, toprak acı, seveda acı
yollar kapalı, yelkenler rüzgârsız
elbisen de tozlandı sen gittin gideli
adın yok artık defterlerde, sildiler
adını duyunca yüzünü indiriyor dostlar
dostlar diyorum ama dost muydular?
dostlar diyorum ama dost muydular!

acıyı nerden bilecek hiç yaralanmayan

oturmuşsun kirli kentin kapısına
akşamdan sabaha sabahtan akşama
gözün unutsa kulağın hatırlıyor
kulağın unutsa gözlerin unutmuyor

yatak değil yattığın iğneli beşik
nereye dönsen gövden beğenmiyor
kan yağıyor toprağa yağmur yerine
mezbahadan leş kokusu geliyor

gözyaşı gülüşüne yedi kat yabancı
gülüşün gözyaşına yeminli düşman
vurdun sırtına dünyanın bütün yasını
yolların kapalı sarılmış arkan

fırlat yaşamını sokak köpeklerine
karanlık bir şölen başlasın alanda
sabır taşı bile olsa mutlaka çatlar
öylesine ağır öylesine dar ki hava

11.

beyaz duvar ol, toprak ol,
taş ol, ağaç ol, ırmak ol, sessizlik ol!

örtsün gözkapaklarını
asma yaprakları
özümlemek istiyorsan
doğan günü batan güneşi
şerbetlemek istiyorsan
yaşamı ölüme karşı

savur gitsin dağları
ertele acıları
bir bıçak koy kitabın arasına
(bir başka şeydir artık
şiire girdikten sonra)

göz yumma sakın, bırakma,
silmesinler
sıçrayan kanı duvardan
(ama isterlerse silsinler)
her yağmurda daha da kızaracak
nasıl olsa

beyaz duvar ol, toprak ol
taş ol, ağaç ol, ırmak ol, sessizlik ol,
bir ses gibi patlayacak
dünya
senin dikenli sabrınla

ağaçları buduyor belediye işçileri bulvarda,
baharın kapıya dayandığını söylüyor eskiler,
birkaç gün sonra cemreler de tamamlanacak -

belki de çoktan tamamlanmıştır -
önce havaya, sonra suya, üçüncüsü toprağa;
toprağın sıcak kıpırtısı, deli çımgışması (*)
yürüyecek köklere, gövdeye, dallara,
bir de göreceğiz ki bir sabah -sadece bir sabah-
yeni fışkınlar sürmüş gövdeden
sürgünler baş vermiş kesik dal uçlarından,
dipdiri, canlı mı canlı, yemyeşil,
binlerce, renk renk umutla yüklü daha baştan

raslantıya yer yok doğanın işlerinde
herşey apaçık, çıplak, göz önünde,
bir tiyatrodasın sanki
ve bir oyunun son perdesi oynanmakta; -
ne önemi var ilk ya da son perde olmanın
nasıl olsa oyun bitecek
perde inecek bir süre sonra-,
belki de bir «kıssa» var doğanın her işinde
(ne belkisi var mutlaka var)
kulağını daya istersen toprağa, ağaç gövdesine,
havaya,
bir su değirmeninin uğultusu gelmektedir
uzaktan uzağa.

Ankara, Kasım 1979 — Mart 1981

(*) Çımgışma: Ürpermek

YENİ TOPRAKLAR BULAMAZSIN,	
YENİ DENİZLER BULAMAZSIN	
Bir Akdenizli Kadın	7
Ozanın Sesi	8
Tanıklar	9
Yankı	10
Kentler Üzerine	11
Bir Kentten Ayrılmadan Önce	12
Sesler	13
Paris Göğüne Bir Pencereden Bakarken	14
Gövdenin Dili	15
Yara Üzerine	16
Yaşamımda Başka Yaşamlar Var	17
Bir Aşk Şiiri	18
Ayna	19
Bellek	20
Sorulmamış Bir Soruya Yanıt	21
Kısıtlı Zaman	22
Mevsimler	23
Kalıt	24
Bir Anı	24
Yaşam Üzerine Tanımlar	25
Neyi Gösteriyor Zeytin Ağacı	26
Okunaksız	27
Bir Oda Müziği	27
Azdırma Şimdi Beni	28
İsimsiz Şiir	29
Onaltıncı Yüzyıl Kahvesi'nde	29
Yaşamak	30
 BİR KAÇ SÖYLENCE	
Bir Sabah Kesiti	33
Saygınlık Konusunda	34
Saat Farkı ve Ozan	34

Ozanın Kimliği	35
Doğmak Konusunda	36
Kurşun Falı	37
Ozanın Tarafsızlığı	38
Eğer Tohum Ölrse	39
Ozanın İşleri	40
Huruç Hareketi Yapmak	41
Bağışlanma	42

ALİKİ VE YANNİS GOUMAS İÇİN PELOPONEZ NOTLARI	43

ANLAMAK İÇİN	
Boyun Eğmek	51
Kuş Bakışı	52
Boş Sayfa	52
Ozan Mutluluğu	53
Çevren	53
Dünyayı Değiştiren	54
Güneş	54
Gerçeğin Adı	55
Erik Ağacı	56
Bir Türk	57
Ağı	58
Günlük	58
Burgaç	59
Bahar Şiiri	60
Geleceğin Ozanına	61
Ama	62
Ne Mutlu Ölmeden Ege Denizini Gezen İnsana	63
BİR MİTOLOJİ DENEMESİ	65

KENTLER

ÖZDEMİR İNCE

İşte böyle, iki kere iki dört gibi,
durmadan düşeceksin bu uçurumu,
ellerin ceplerinde
islanmamış bir kibrit arayarak.

ÖNEMLİ NOT

Bu kitap basılı fiyatının üzerinde satılamaz.

80 Lira